

คู่มือ

การจัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรง
ในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัย

ระดับจังหวัด

ปี 2559

โดย

กองวิชาการ

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คู่มือ

การจัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรง
ในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัย
ระดับจังหวัด
ปี 2559

โดย

กองวิชาการ

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

เอกสาร “คู่มือการจัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยระดับจังหวัด ปี 2559” จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดเก็บข้อมูลเพื่อชี้วัดสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน/ตำบล และระดับจังหวัด เพื่อใช้ประกอบในเฝ้าระวังและเตือนภัยในพื้นที่ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อคัดกรองและประเมินความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับชุมชน/ตำบล ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด โดยมีเครือข่ายในพื้นที่เข้ารับการฝึกทักษะการจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ ข้อมูลและผลการดำเนินงาน รวมทั้งกระบวนการจัดเก็บข้อมูลจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

“คู่มือการจัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยระดับจังหวัด ปี 2559” ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงและตัวบ่งชี้ความรุนแรงในครอบครัว ส่วนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน ส่วนที่ 4 การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว

ในการนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในการป้องกันและลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พฤษภาคม 2558

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว	1
ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงและตัวบ่งชี้ความรุนแรงในครอบครัว	6
2.1 ความเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	6
2.2 ตัวบ่งชี้ความรุนแรงในครอบครัว	8
ส่วนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน	11
3.1 แบบฟอร์มสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน	11
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน	14
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	15
ส่วนที่ 4 การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว	22
บรรณานุกรม	25
ภาคผนวก ก แบบฟอร์มสำหรับประเมินครอบครัวและชุมชน	26
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มสำหรับวิเคราะห์ผลการประเมินครอบครัวและชุมชน	30
ภาคผนวก ค จำนวนตัวอย่างของจังหวัดลำปาง กำแพงเพชร ชลบุรี สมุทรปราการ อ่างทอง นนทบุรี หนองบัวลำภู ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี และจังหวัดระนอง	35

ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

1.1 ความหมายของความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัว (ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550) หมายถึง การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

บุคคลในครอบครัว ได้แก่ คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กิน หรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัย และอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

1.2 ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัวโดยทั่วไป

ความรุนแรงในครอบครัวมีหลายลักษณะ ได้แก่ ความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงด้านจิตใจ ความรุนแรงทางเพศ และความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย การละเลยและทอดทิ้ง ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัว

ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัว	รายละเอียดลักษณะของความรุนแรงในครอบครัว
ความรุนแรงทางร่างกาย	มีการเข่นตี ทุบตี เตะ กัด หรือการกระทำลักษณะวิธีอื่นที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บ เช่น ฟกช้ำ กระดูกหัก เลือดออก เป็นแผล เช่น ไฟไหม้ หรือได้รับสารพิษ ฯลฯ
ความรุนแรงด้านจิตใจ	มีการควบคุมบังคับอย่างไม่มีเหตุผล ข่มขู่ คุกคาม ทำให้ได้รับความอับอาย รู้สึกด้อยค่า หรือรู้สึกถูกลดคุณค่า และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
ความรุนแรงทางเพศ	มีการบังคับล่วงละเมิดทางเพศ อนาจาร ข่มขืน ให้เป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศ บังคับให้ยินยอมมีเพศสัมพันธ์ การใช้กำลังบังคับ ข่มขู่ หลอกล่อ โดยชักชวน หรือให้สิ่งตอบแทน
ความรุนแรงที่ทำให้สูญเสีย/ ละเลย/ ทอดทิ้ง	ไม่ดูแลเอาใจใส่และคุ้มครองอย่างเหมาะสมเพียงพอ ทอดทิ้ง ไม่เหลียวแล ปล่อยให้ อยู่ตามลำพัง/ไม่ดูแลสุขภาพ สวัสดิภาพ เช่น การทอดทิ้งเด็ก/ผู้สูงอายุ รวมถึงการละเมิดสิทธิต่าง ๆ เช่น ทรัพย์สิน เงินทอง

1.3 ประเภทของความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัวมี 3 ประเภท คือ ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส ความรุนแรงต่อเด็ก และความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ประเภทของความรุนแรงในครอบครัว

ประเภทของความรุนแรงในครอบครัว		
1. ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส	2. ความรุนแรงต่อเด็ก	3. ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ
- ทำร้ายร่างกาย - ทำร้ายทางจิตใจ - บังคับมีเพศสัมพันธ์ - ถูกกระทำความรุนแรงทั้งทางร่างกายและเพศ/บังคับมีเพศสัมพันธ์ - ประพฤตินอกใจ	- ทอดทิ้ง ไม่เลี้ยงดู ไม่ดูแล - ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น - ขาดการกระตุ้นพัฒนาการ/ไม่ปลอบประโลมใจ - ทำร้ายร่างกาย - ล่วงละเมิดทางเพศ	- ทำร้ายร่างกาย - ดุว่าว่ากล่าว ตำหนิ คุกคาม - ข่มขู่ /เบียดเบียน/ไม่ใส่ใจ - ถูกทอดทิ้ง/ปล่อยปละละเลย/ไม่จัดปัจจัยพื้นฐานให้ ไม่ดูแลเมื่อเจ็บป่วย - ถูกละเมิดสิทธิ - ถูกละเมิดทางเพศ

1) ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส หรือความรุนแรงในชีวิตคู่ มีข้อมูลระบุว่าในช่วงชีวิตของผู้หญิงกว่าร้อยละ 10-50 มีประสบการณ์ถูกสามีทำร้าย ลักษณะพฤติกรรมที่ทำให้ผู้กระทำที่เป็นผู้ชายกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงมักเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้สารเสพติด หรือเป็นผลจากประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่ได้รับในวัยเด็ก และลักษณะเชิงโครงสร้างของสังคมที่บ่มเพาะค่านิยมชายเป็นใหญ่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เช่น ให้ชายมีอำนาจเหนือหญิง ลักษณะความรุนแรงในชีวิตคู่ มีดังนี้

1.1) ความรุนแรงทางร่างกาย เช่น ตบหน้า ขว้างปาข้าวของใส่ ผลักหรือกระแทกอย่างตั้งใจ ต่อยตี เตะ ลาก ซ้อม ทบตี รัดคอ ใช้ไฟลน และใช้อาวุธหรืออุปกรณ์ทำร้าย ทำให้ได้รับบาดเจ็บ

1.2) ความรุนแรงทางจิตใจ เช่น ด่าว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย ข่มขู่ เรียกขานด้วยคำที่ไม่เหมาะสม จำกัดสิ่งที่จำเป็นต่อความเป็นอยู่ ทอดทิ้ง มีผลให้เกิดความหวาดกลัว และรู้สึกว่าเป็นคนไร้ค่า

1.3) ความรุนแรงทางด้านเพศ เช่น ใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ ทำให้จำยอมมีเพศสัมพันธ์ เพราะกลัวสามีไม่รัก กลัวว่าจะทำร้าย หรือกลัวสามีไปมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่ชอบ หรือรู้สึกว่ามีผิดธรรมชาติ ทำให้รู้สึกแค้น ต่ำต้อย ขยะแขยง

1.4) ความทับซ้อนของความรุนแรงทางกายและความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงทางกายและความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นในชีวิตคู่มีความทับซ้อนกันอยู่ เพราะผู้ถูกกระทำทางเพศก็อาจถูกกระทำทางร่างกายด้วย

2) ความรุนแรงต่อเด็ก เป็นการที่เด็กถูกพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวกระทำอย่างไม่เหมาะสมในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ดังนี้

2.1) เด็กถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลทางร่างกาย เช่น มีการเลี้ยงดู แต่จัดหาอาหารและที่พักให้อย่างไม่เหมาะสม หรือผู้ดูแลไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานตามพัฒนาการของเด็กได้อย่างเหมาะสม

2.2) เด็กถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลทางอารมณ์และจิตใจ เช่น เด็กถูกปล่อยปละละเลย ไม่ได้รับความรักความอบอุ่น ขาดการกระตุ้นพัฒนาการอย่างเหมาะสม ขาดปลอบประโลมใจ หรือขาดการปกป้องในเวลาที่เด็กต้องการ หรือผู้ดูแลไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านจิตใจได้อย่างเหมาะสม

2.3) การถูกระทำรุนแรงทางร่างกาย โดยการทำร้ายต่อร่างกายเด็กในลักษณะต่าง ๆ มีผลให้ได้รับบาดเจ็บ

2.4) การถูกระทำรุนแรงทางจิตใจ โดยการใช้คำพูดให้เด็กสะเทือนใจ เช่น พูดเสียสติ ดูถูก หรือข่มขู่คุกคาม ให้เด็กมีความวิตกกังวล เกิดความกลัว

2.5) เด็กถูกระทำรุนแรงทางเพศ เป็นการกระทำอนาจาร ล่วงละเมิดทางเพศหรือพยายาม ล่วงละเมิดทางเพศเด็กในลักษณะต่าง ๆ ไปจนถึงการบังคับมีเพศสัมพันธ์

3) ความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ เป็นการกระทำของคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน สามีหรือภรรยา หรือ ผู้ดูแล ที่ทำให้ผู้สูงอายุหรือผู้ที่อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เกิดความทุกข์ ได้รับความเจ็บปวดทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ เป็นการกระทำทั้งโดยตั้งใจและอาจไม่ตั้งใจ (เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจผู้สูงอายุหรือการดูแลผู้สูงอายุ) ลักษณะความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ มีดังนี้

3.1) ความรุนแรงทางร่างกาย เป็นการทำให้ผู้สูงอายุได้รับบาดเจ็บ ได้รับความอันตรายทางร่างกาย รวมทั้งการกระทำที่ทำให้ผู้สูงอายุไม่ปลอดภัย เช่น การกักขัง หรือจับผูกหรือมัดไว้

3.2) ความรุนแรงทางจิตใจ เป็นการทำให้ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจ โดยทำให้รู้สึกปวดร้าว ตึงเครียด หวาดกลัว หมดคุณค่าในตนเอง เช่น ใช้คำพูดก้าวร้าว คำว่า ตำหนิ ข่มขู่ คุกคาม หรือการแสดงออกในลักษณะที่ไม่ใส่ใจ เบื่อหน่าย เหยียดหยามหรือแสดงสีหน้าท่าทางที่กระทบกระเทือนใจ

3.3) การทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลย เช่น ไม่ดูแล ไม่ใส่ใจ ไม่ให้อาศัยอยู่ด้วย ปล่อยให้ว่างตาม ท้องถนนหรือที่สาธารณะ หรือปล่อยให้อยู่คนเดียวตามลำพัง ไม่ให้ความสนใจช่วยเหลือตามความต้องการหรือ จำเป็น เช่น ไม่จัดปัจจัยสี่ให้ (ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค) หรือไม่ดูแลเมื่อเจ็บป่วย

3.4) การละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ เป็นการบังคับให้ทำหรือห้าม ในลักษณะฝืนใจผู้สูงอายุ ทำให้ สูญเสียความเป็นส่วนตัว ขาดอิสระทางร่างกาย จิตใจ หรืออำนาจการตัดสินใจ ละเมิดสิทธิทางด้านทรัพย์สิน ด้วยการเอาประโยชน์ หลอกลวง ฉ้อโกง ครอบครองหรือยึดทรัพย์สินโดยผู้สูงอายุไม่ยินยอมหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์

3.5) การละเมิดทางเพศ เป็นการบังคับมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้รับความยินยอมหรือเต็มใจจาก ผู้สูงอายุ เช่น กระทำโดยใช้กำลัง บังคับ ฝืนใจผู้สูงอายุ

1.4 สาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว

การกระทำความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากสาเหตุหรือมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่อไปนี้

1) ลักษณะของบุคคล ผู้ที่ถูกระทำรุนแรงต่อคนในครอบครัว มีลักษณะ ดังนี้

1.1) มีอายุหรือวุฒิภาวะที่ไม่พร้อมจะรับผิดชอบครอบครัว เช่น อายุยังน้อย เป็นพ่อแม่วัยรุ่น หรือมีปัญหาทางการเงิน รายได้น้อย ว่างงาน ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้สิ่งเสพติด หรือเล่นการพนัน

1.2) มีปัญหาสุขภาพจิตและพฤติกรรม เช่น โกรธหรือโมโหง่าย มุ่งร้ายในลักษณะที่รุนแรง แสดงอำนาจเหนือคนอื่น มีปัญหาทางจิตและอารมณ์ มีความเครียด ควบคุมตนเองไม่ได้ และมีลักษณะพฤติกรรม ที่ขาดความรับผิดชอบ

1.3) มีประสบการณ์ความรุนแรง ทั้งเป็นผู้ถูกระทำรุนแรง หรือพบเห็นความรุนแรงของคน ในครอบครัว เช่น ในวัยเด็กถูกทำทารุณกรรมจากพ่อแม่ หรือคนใกล้ชิด

1.4) ประพฤตินอกใจหรือมีชู้ และหึงหวง ใช้ความรุนแรงทางเพศหรือมีปัญหาเพศสัมพันธ์

2) ลักษณะของครอบครัว ครอบครัวที่มีความเสี่ยงมักเป็นครอบครัวที่มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ เช่น มีความขัดแย้งและไม่ลงรอยกัน มีปัญหาการเลี้ยงดูลูก มีความคาดหวังต่อบทบาทหน้าที่ของอีกฝ่ายหนึ่งมากเกินไป มีคนใช้อำนาจครอบงำคนอื่นในครอบครัว หรือมีความขัดแย้งระหว่างญาติพี่น้อง

3) สภาพแวดล้อมของชุมชน สภาพแวดล้อมที่ทำให้ของครอบครัวไม่ปลอดภัย มีความรุนแรงเกิดขึ้น บ่อย ๆ เช่น มีความขัดแย้งหรือทะเลาะวิวาทกันในชุมชน มีการใช้สารเสพติดหรือมีแหล่งอบายมุข เช่น

มีบ่อนการพนันในชุมชน ซึ่งในทางตรงกันข้าม หากชุมชนจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย น่าอยู่ ก็จะสนับสนุนให้สมาชิกของชุมชนมีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง

4) สภาพแวดล้อมทางสังคม ในสังคมที่มีความไม่เท่าเทียมกันของสถานภาพและบทบาทของหญิงชายจากโครงสร้างชายเป็นใหญ่ เช่น มีอคติทางเพศ มีโอกาสเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เช่น ความเชื่อว่าการรยาเป็นสมบัติของสามี ลูกเป็นสมบัติของพ่อแม่ ผู้ชายเป็นผู้นำและเป็นผู้ตัดสินใจ ผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ โดยมีทัศนคติของสังคมที่เชื่อว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัว และเป็นเรื่องน่าอับอาย

1.5 ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัวได้ส่งผลกระทบในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้ถูกระทำและผู้กระทำรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งความสัมพันธ์ในครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) ผู้ถูกระทำที่เป็นผู้หญิง ผู้หญิงที่ถูกสามีกระทำรุนแรงมักได้รับผลกระทบทางด้านร่างกายและจิตใจ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และด้านความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต เช่น มีอาการบาดเจ็บตามร่างกาย ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงบาดเจ็บสาหัส และเสียชีวิต มีสภาพจิตใจที่บอบช้ำ รู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า เสื่อมเสีย เข้ากับคนอื่นไม่ได้ วิตกกังวล หวาดกลัว และเสียใจ รู้สึกผิด รู้สึกอับอาย รู้สึกว่าชีวิตล้มเหลว ส่วนใหญ่มักไม่ยอมบอกเล่าเหตุการณ์ที่ถูกกระทำรุนแรงที่เผชิญอยู่ให้ผู้อื่นรับรู้ จึงอดทนเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ไว้ตามลำพัง

2) ผลกระทบต่อเด็ก เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงหรือพบเห็นการกระทำรุนแรงของคนในครอบครัวมักมีปัญหาด้านพัฒนาการ และปัญหาพฤติกรรม เช่น เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงมีโอกาสเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นพ่อแม่ที่ใช้ความรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและอารมณ์ของลูก เช่น การแสดงออกโดยการดูนิ่ว ปัสสาวะรดที่นอน ขี้อาย หรือก้าวร้าว เป็นต้น

3) ผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีประวัติถูกระทำรุนแรงจากคนในครอบครัว ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ หรือทางด้านเพศ มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในชีวิต มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ รู้สึกอ้างว้าง ไม่เหลือใครในชีวิต ลึ้นหวงหมดอาลัยตายอยาก คร่ำครวญถึงอดีต และรอคอยอนาคต (บางคนยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น และคิดว่าเป็นเวรกรรม)

4) ผลกระทบต่อผู้กระทำรุนแรง นอกจากการกระทำรุนแรงจะมีผลกระทบต่อผู้ถูกระทำและคนอื่น ๆ ในครอบครัวแล้ว ยังมีผลกระทบที่เกิดต่อผู้กระทำรุนแรงด้วย เช่น ถูกปฏิเสธและไม่มีใครไว้วางใจ มีปัญหาทางอารมณ์มากขึ้น อาจพยายามทำร้ายตัวเอง ฆ่าตัวตาย และทำร้ายผู้อื่น ส่งผลให้ยิ่งกระทำรุนแรงต่อผู้อื่นเพิ่มขึ้น หรือเพิ่มระดับการกระทำให้รุนแรงขึ้น

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ด้วยการฟื้นฟูเยียวยาทางด้านร่างกายและจิตใจ เปิดโอกาสให้ผู้กระทำปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัว

1.6 ความหมายของการเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัว

การเฝ้าระวัง หมายถึง ระบบกลไก และเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อติดตามสถานการณ์ทางสังคมด้านความรุนแรงในครอบครัว เพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดมาตรการและกลไกในการควบคุม และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น หรือนำไปใช้เพื่อการดำเนินการลดปัจจัยเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ

การเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง ระบบและกลไกการดำเนินงานเชิงรุกในการติดตามสถานการณ์ความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อการวางแผน กำหนดแนวทาง/วิธีการลดและ/หรือป้องกันความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจส่งผลให้เกิดอันตรายและปัญหาความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัวในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับน้อยจนถึงระดับมาก รวมถึงเหตุการณ์ และหรือสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนที่อาจเป็น

เหตุเชื่อมโยงส่งผลให้เกิดความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัวทุกคน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การเตือนภัยด้านความรุนแรงในครอบครัว ต่อไป

การเตือนภัย หมายถึง การบ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มที่จะเกิดอันตราย การเตือนภัยทำโดยผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ ด้วยการส่งข้อมูลข่าวสารที่ผ่านการวิเคราะห์หรือตรวจสอบความถูกต้องแล้วโดยผู้ทำหน้าที่บรรเทาหรือป้องกันปัญหา ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ได้รับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

การเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การบ่งบอกสาระสำคัญหรือข้อมูลสถานการณ์พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความรุนแรงระหว่างบุคคลในครอบครัว ที่สามารถบอกแนวโน้มของปัญหาความรุนแรง ในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ ควบคู่กับสาระสำคัญที่บ่งบอกถึงนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อป้องกันและเตรียมความพร้อมในการลดความเสี่ยงการกระทำความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว

ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงและตัวบ่งชี้ความรุนแรงในครอบครัว

2.1 ความเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ช่วงเวลาของความเสี่ยงที่จะกระทำรุนแรงในครอบครัว ที่จัดแบ่งตามระดับของเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวมี 3 ช่วง คือ

1) ช่วงภาวะเสี่ยง หรือ “ระยะก่อนเกิดปัญหา” เป็นช่วงที่มีเหตุการณ์หรือพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลทำให้เกิดความขัดแย้ง จนสร้างความไม่พอใจระหว่างกัน มีความพยายามที่จะผินใจ บังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องยอมจำนน ยอมทำตาม เหตุการณ์หรือพฤติกรรมในช่วงภาวะเสี่ยงนี้ส่งผลให้คนในครอบครัวมีความเครียด อารมณ์โมโห ฉุนเฉียว เมินเฉยหรือห่างเหินกัน จนอาจทำให้เพิ่มความไม่พอใจ เหตุการณ์ในระยะนี้อาจมีการทำร้ายร่างกายและทำร้ายจิตใจ หรือการแสดงออกในลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ สุขภาพจิต และความเป็นปกติสุขของอีกฝ่ายหนึ่ง และความเป็นปกติสุขของครอบครัว หรือมีผลกระทบต่อการความสัมพันธ์ในครอบครัว

2) ช่วงของการกระทำรุนแรง หรือ “ระยะของการเกิดปัญหา” เป็นช่วงที่คนในครอบครัวมีการกระทำรุนแรงต่อกัน จนเกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือมีการบังคับหรือใช้อำนาจเหนือการกระทำรุนแรงอาจเป็นผลจากความเครียดหลายประการ และทำให้เกิดผลกระทบขึ้นพร้อมกันหลาย ๆ

ภาพแบบ การกระทำรุนแรงในระยะนี้มีระดับของความรุนแรงที่มีความถี่และความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของผู้ถูกกระทำที่มากกว่าระยะแรก มีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาคู่สมรสที่เรื้อรัง มีลักษณะของปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้นหากไม่รีบดำเนินการแก้ไขปัญหา และจะส่งผลกระทบต่อความปกติสุขและความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ลงรอยกันมากอย่างต่อเนื่อง

3) ช่วงของการกระทำรุนแรงซ้ำ หรือ “ระยะปัญหาเรื้อรัง” เมื่อมีการกระทำรุนแรงระหว่างคนในครอบครัวเกิดขึ้นแล้ว และมีปัญหาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การกระทำยังมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งความถี่และความรุนแรง และยิ่งมีความเสี่ยงและปัญหามากขึ้นในครอบครัวที่ไม่ได้รับการแก้ไข ก็ยิ่งกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งหรือไม่ลงรอยกันมากขึ้น ความรุนแรงในครอบครัวก็เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก ไม่สามารถคลี่คลายปัญหานั้นได้เอง แต่หากไม่มีผู้เข้ามาไกล่เกลี่ยปัญหา ขาดการปรับปรุงพฤติกรรม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างคนในครอบครัว ปัญหานั้นจะขยายผลเป็นความรุนแรงจนเป็นปัญหาเรื้อรัง และมีความเสี่ยงจะเกิดผลกระทบที่รุนแรงได้อย่างต่อเนื่องและเสี่ยงต่อการถูกกระทำซ้ำ

ลักษณะของความเสี่ยงที่เป็นสาเหตุหรือกระตุ้นให้เกิดการกระทำรุนแรงในครอบครัว มี **ตัวบ่งชี้** ที่ศึกษาได้จากงานวิจัย ดังนี้

1) ลักษณะส่วนบุคคล

อายุ ความรุนแรงในครอบครัวจะเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกช่วงวัย แต่อายุของผู้กระทำก็มีผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวได้ เช่น ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสหรือคู่สามีภรรยา มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า คู่สามีภรรยาที่มีอายุน้อยมีความเสี่ยงสูงที่จะทำความรุนแรงต่อกัน สามีที่อายุน้อยหรือยังไม่วุฒิภาวะกระทำรุนแรงต่อภรรยามากกว่าสามีที่อายุมากกว่าภรรยาถึงสามเท่า และยิ่งสามีมีอายุน้อยเท่าไรก็จะมีอัตราการทำร้ายร่างกายภรรยาเพิ่มขึ้นเท่านั้น

การศึกษา ระดับการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงในครอบครัว โดยพบว่า ผู้หญิงที่มีการศึกษาน้อย มีโอกาสเสี่ยงที่จะถูกกระทำรุนแรงด้านเพศมากกว่าผู้หญิงที่จบสูงกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการทำงานและการมีรายได้ที่ทำให้ผู้หญิงพึ่งตนเองได้

การมีงานทำ ผู้ชายที่ไม่มีงานทำมีอัตราการทำร้ายภรรยาสูงกว่าผู้ชายที่มีงานทำ มีข้อสังเกตว่า ตำแหน่งงานของสามี (สามีที่เป็นบุคคลมีชื่อเสียง/การได้รับการยกย่องจากการทำงาน) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ

กระทำความรุนแรงในครอบครัวด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสังคมคาดหวังให้ผู้ชายเป็นผู้นำและเป็นหัวหน้าครอบครัว การไม่มีงานทำจึงอาจทำให้การแสดงบทบาทไม่เป็นไปตามที่สังคมคาดหวังและการหล่อหลอมการทำหน้าที่ของผู้ชาย

การมีรายได้ ระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงทางด้านร่างกายและด้านเพศ โดยพบว่า ยิ่งครอบครัวมีรายได้น้อยเท่าใด ระดับความรุนแรงในชีวิตคู่จะมีมากขึ้นเท่านั้น และหากเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่มีรายได้ระดับกลางและระดับสูง ผู้ถูกกระทำความรุนแรงมักไม่กล้าเปิดเผยความจริงให้ผู้อื่นรับรู้ จนส่งผลให้เกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จิตลักษณะ หรือลักษณะนิสัยของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำความรุนแรง มีความเกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว เช่น ผู้ชายที่กระทำความรุนแรงต่อภรรยา ด้วยการทำร้ายร่างกายมักไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ จึงมักแสดงความโกรธ โมโหฉุนเฉียว ขณะที่คนที่สามารถควบคุมอารมณ์และความโกรธได้ดีจะไม่ใช้ความรุนแรงต่อคนในครอบครัวและคนอื่น ๆ เป็นต้น

การใช้แอลกอฮอล์/สารเสพติดและติดการพนัน ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมักได้รับการกระตุ้นจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และติดการพนัน ซึ่งนอกจากจะมีการทุบตีทำร้ายร่างกาย และยังทำให้ครอบครัวมีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย และมีปัญหาครอบครัวต่าง ๆ เช่น มีหนี้สิน ก่ออาชญากรรม หรือทำผิดกฎหมาย

2) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน เป็นครอบครัวที่ไม่มั่นคงเข้มแข็งมีความเสี่ยงต่อการกระทำความรุนแรงในครอบครัว เช่น **ความขัดแย้งหรือการไม่ลงรอยกัน** ครอบครัวที่มักมีความขัดแย้ง ไม่ลงรอยกัน ทำให้มีปัญหาเกิดความแตกแยก

การทำร้ายจิตใจ ครอบครัวขาดการสื่อสาร หรือมีการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้คำพูดดูต่ำว่ากล่าว การให้ร้าย พุดจาหยาบคาย ทำให้เกิดผลเสียต่อจิตใจ ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ความอิจฉาและการใช้อำนาจเหนือ ความอิจฉาและการใช้อำนาจเหนือของผู้กระทำความรุนแรงได้ส่งผลสภาพจิตใจของผู้ถูกกระทำ เช่น มีการควบคุมและทอดทิ้ง มีความอิจฉา ทำให้เกิดความขุ่นเคืองใจ ไม่พอใจ สงสัย คลางแคลงใจ

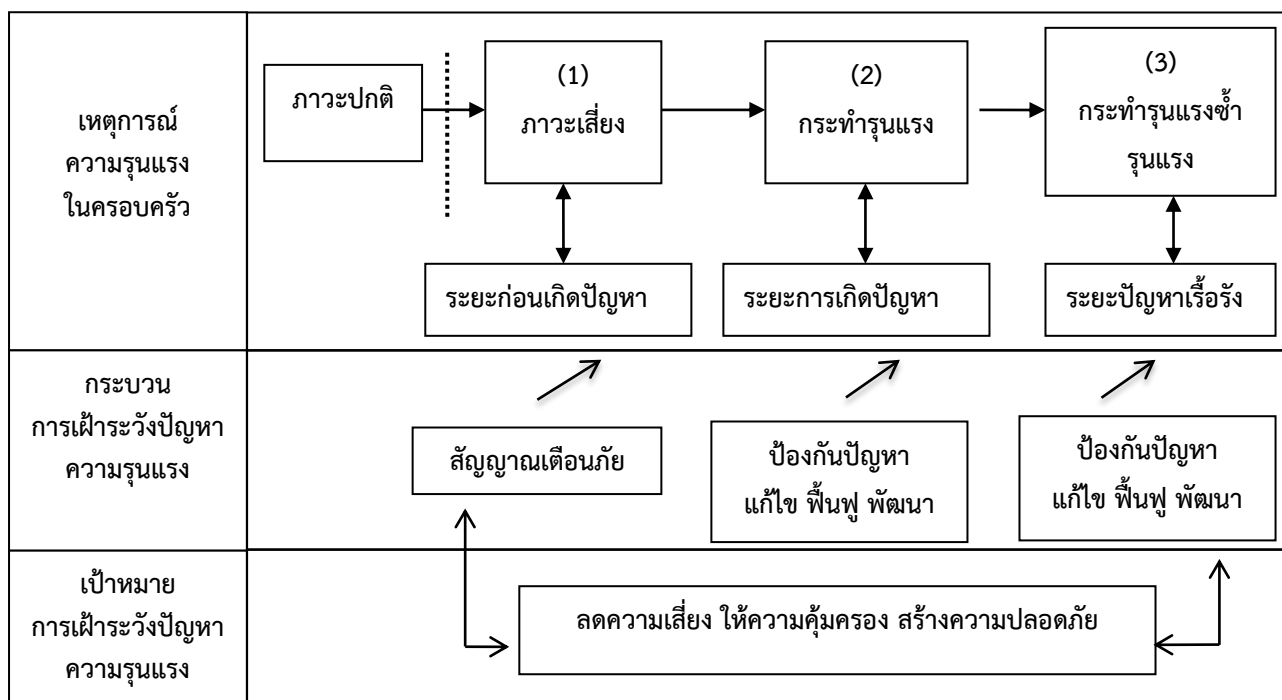
การตัดสินใจ ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย (ให้เกียรติและเคารพกันและกัน) สามัภรรยา หรือสมาชิกในครอบครัวร่วมกันตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ มักมีการกระทำความรุนแรงต่อกันได้น้อยกว่า ครอบครัวที่มีคนใดคนหนึ่งใช้อำนาจ ครอบครัวการตัดสินใจ เช่น ครอบครัวที่สามีหรือภรรยาเป็นผู้ตัดสินใจเพียงลำพัง ออกคำสั่งให้คนในครอบครัวทำตามที่ตนเองคิด มีโอกาสเสี่ยงต่อใช้ความรุนแรงสูงกว่าครอบครัวที่ร่วมกันคิดและร่วมกันตัดสินใจ

3) ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหาความเสมอภาคระหว่างหญิงชายมีผลจากโครงสร้างทางสังคมที่มีลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ได้บ่มเพาะค่านิยมชายเป็นใหญ่ หรือการยอมรับให้ผู้ชายหรือคนใดคนหนึ่งมีอำนาจเหนือคนอื่น เช่น ผู้หญิงที่ต้องพึ่งพาการเงินจากสามี ไม่มีรายได้/ไม่สามารถหารายได้ การพึ่งพาทางเศรษฐกิจนี้ ทำให้ไม่สามารถปกป้องตัวเองจากการถูกกระทำความรุนแรงจากคนใกล้ชิด จึงต้องยอมทนอยู่แม้จะถูกกระทำ การทุบตีภรรยาเกิดขึ้นบ่อยในสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจเศรษฐกิจ และเป็นคนตัดสินใจในครัวเรือน (ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงพึ่งตนเองได้ความรุนแรงในครอบครัวจะลดน้อยลง) เป็นต้น

ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยความรุนแรงในครอบครัวควรทำในทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับชุมชนที่ใกล้ชิดและรับรู้ปัญหาของครอบครัวมากที่สุด ในระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางการป้องกันปัญหาให้สอดคล้องกับพื้นที่ และระดับชาติที่ควรมีนโยบาย มาตรการ และกลไกเพื่อนำไปสร้าง

กระบวนการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในระยะต่าง ๆ เพื่อ “ลดความเสี่ยง ให้ความคุ้มครอง สร้างความปลอดภัย” ดังนี้

- ในระยะก่อนเกิดปัญหา ควรมีการส่งสัญญาณเตือนภัย
- ในระยะเกิดปัญหา หรือมีการกระทำรุนแรงในครอบครัวแล้ว ควรดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหา แก่ไข พื้นฟู และพัฒนา มิให้ปัญหารุนแรงมากขึ้น
- ในระยะที่ปัญหาเรื้อรัง ซึ่งเป็นระยะที่มีการกระทำรุนแรงในครอบครัวแล้ว แต่ขาดการจัดการปัญหา ควรดำเนินการป้องกันการกระทำซ้ำ ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา พื้นฟู และพัฒนา จะต้องดำเนินการเพื่อมิให้ปัญหาเรื้อรังจนเกิดผลกระทบที่รุนแรงมากขึ้น

แผนภูมิที่ 1 เป้าหมายและกระบวนการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในระยะต่างๆ

2.2 ตัวบ่งชี้ความรุนแรงในครอบครัว

ตัวบ่งชี้ความรุนแรงในครอบครัว ตัวบ่งชี้สำหรับการคัดกรองและการประเมินความเสี่ยงความรุนแรงในครอบครัวในปัจจุบันนี้ เป็นการสอบถามข้อมูลสถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่อาจมีการกระทำรุนแรงต่อกันของสมาชิกในครอบครัว มีหน่วยที่ศึกษาเป็น “ครัวเรือน” ครอบคลุมทั้งเด็กและเยาวชน ผู้ใหญ่ ทั้งหญิงและชาย ที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะสามี-ภรรยา หรือญาติพี่น้อง และผู้สูงอายุ ตลอดจนผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ และเป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลังในรอบปี หรือ 12 เดือนที่ผ่านมา ตัวบ่งชี้ความรุนแรงประกอบด้วยปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมรุนแรงและการกระทำรุนแรงซ้ำ 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลในครอบครัวที่ประกอบด้วยลักษณะของพฤติกรรม และจิตลักษณะ มี 8 ตัวชี้วัด คือ

1.1) การว่างงานและขาดรายได้ (มีคนในครอบครัวว่างงาน หรือไม่มีรายได้ และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว)

1.2) การมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้สารเสพติด (มีคนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ใช้สารเสพติด และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว)

1.3) การติดการพนันและมีหนี้สิน (มีคนในครอบครัวติดการพนัน/มีหนี้สิน และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว)

1.4) การมีพฤติกรรมนอกใจหรือหว่าดระวางหึงหวง (คนในครอบครัวมีพฤติกรรมนอกใจ (คู่สมรส) หรือระวางหึงหวง)

1.5) การผูกขาดการตัดสินใจหรือควบคุมพฤติกรรมผู้อื่น (มีคนในครอบครัวผูกขาดการตัดสินใจหรือควบคุมกำกับพฤติกรรม จนสมาชิกในครอบครัวรู้สึกถูกบีบบังคับ)

1.6) การไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง (มีคนในครอบครัวที่อารมณ์ร้อน โมโห ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย)

1.7) การแยกตัวหรือเก็บตัวของเด็กและเยาวชน (ในครอบครัวมีเด็กหรือเยาวชนที่เก็บตัวไม่สื่อสารกับใคร จนรู้สึกเป็นปัญหา)

1.8) การมีปัญหาทางจิตเวช (มีคนในครอบครัวมีปัญหาทางจิตที่เห็นได้ชัด หรือมีประวัติเข้ารับการรักษาทาจิตเวช)

2) ปัจจัยด้านครอบครัว เป็นปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา หรือความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก และความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้อง รวมถึงความสัมพันธ์ลักษณะอื่น ๆ ของคนในครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกับเขยหรือสะใภ้ มี 9 ตัวชี้วัด คือ

2.1) การเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว (เป็นครอบครัวที่พ่อหรือแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง (ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว))

2.2) การไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด เช่น การเป็นครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยง พ่อแม่-ลูกบุญธรรม (ในครอบครัวมีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง ลูกบุญธรรม)

2.3) การมีบุคคลในครอบครัวที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เช่น ผู้พิการ (ทุกช่วงวัย) หรือผู้สูงอายุ (ในครอบครัวมีบุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือป่วยเรื้อรัง)

2.4) การมีความขัดแย้งกันของคนในครอบครัว เช่น การทะเลาะเบาะแว้งหรือมีปากเสียงกัน (คนในครอบครัวมีปากเสียงกัน หรือทะเลาะกัน เป็นประจำ)

2.5) การคุกคาม หรือข่มขู่จะทำร้าย หรือทำให้ได้รับความเดือดร้อน (มีคนในครอบครัวข่มขู่จะทำร้ายกัน)

2.6) การทำร้ายร่างกายกัน เช่น การทุบตีทำร้าย การใช้อาวุธ หรืออุปกรณ์ทำร้ายมีผลทำให้ได้รับบาดเจ็บ (คนในครอบครัวมีการทุบตี ทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ)

2.7) การบังคับมีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ (มีการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ)

2.8) การทำร้ายผู้หญิง/ภรรยาขณะตั้งครรภ์ (เคยมีประวัติว่าผู้หญิงตั้งครรภ์ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว)

2.9) การทำร้ายตนเอง หรือมีภาวะซึมเศร้า เช่น การคิดหรือพยายาม ฆ่าตัวตาย (คนในครอบครัวเคยมีประวัติทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตาย)

3) ผลจากการเกิดอุบัติเหตุการความรุนแรงในครอบครัว ข้อมูลส่วนนี้เป็นลักษณะของพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่มีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวแล้ว และเสี่ยงต่อการกระทำรุนแรงซ้ำ หากไม่มีทีมสหวิชาชีพ เข้าแทรกแซงช่วยเหลือ มี 5 ตัวชี้วัด คือ

3.1) ความขัดแย้งที่เกิดจากการที่คนที่เคยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น อดีตสามี หรืออดีตภรรยา มีการข่มขู่ คุกคาม ปองร้าย (อดีตสามีหรืออดีตภรรยา หรือบุคคลที่เคยมีความสัมพันธ์กันในครอบครัวมี พฤติกรรมคุกคาม ข่มขู่ ทำให้ฮือฮาย/ทำร้าย)

3.2) การขอรับคำปรึกษาจากคนอื่น หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้อง หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจนการเกิดความเครียด เจ็บป่วย และต้องการความช่วยเหลือ (มีการใช้ ความรุนแรงในครอบครัวจนต้องปรึกษากับคนอื่นหรือหน่วยงาน)

3.3) การเข้ารับการรักษายาบาล เนื่องจากได้รับบาดเจ็บจากการถูกกระทำความรุนแรงจาก บุคคลในครอบครัว (คนในครอบครัวเคยมีประวัติถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวจนต้องเข้ารับการรักษ ในสถานพยาบาล)

3.4) การแจ้งเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ/พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (เคยมีการแจ้งเหตุการณ์กระทำ ความรุนแรงในครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของ หน่วยงานอื่นๆ)

3.5) การขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าช่วยเหลือ หรือบรรเทาทุกข์ เพื่อแก้ไขปัญหาความ รุนแรงในครอบครัว (คนในครอบครัวต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือเพื่อแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว)

ส่วนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน

3.1 แบบฟอร์มสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน

แบบฟอร์มสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชนเป็นแบบสำหรับคัดกรองและประเมินความเสี่ยงต่อความความรุนแรงในครอบครัว มี 2 ส่วน ดังนี้

3.1.1) แบบประเมินชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน เป็นข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนหรือหมู่บ้านที่เก็บข้อมูล ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ข้อมูลจำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากร ข้อมูลความเสี่ยงในชุมชนที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหาในครอบครัวและชุมชน และข้อมูลกิจกรรมที่การสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชน โดยผู้ให้ข้อมูลคือผู้นำชุมชน 1 คน (รายละเอียดตามภาคผนวก ก)

1) ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

1. หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล
อำเภอ	จังหวัด
2. เป็นพื้นที่ในหรือนอกเขตเทศบาล	☐ 1) ในเขตเทศบาล ☐ 2) นอกเขตเทศบาล
3. ในหมู่บ้านมีจำนวนครัวเรือน	ครัวเรือน
4. ประชากร จำนวน	คน

2) ข้อมูลความเสี่ยงในชุมชนที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหาในครอบครัวและชุมชนในส่วนนี้ ผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยตอบข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงของชุมชนข้อที่ตรงกับความเป็นจริงให้ ตอบว่า ☐ ใช่ และหากไม่ตรงกับความเป็นจริงให้ตอบว่า ☐ ไม่ใช่

2.1) ข้อมูลความเสี่ยงในชุมชนได้แก่ ข้อที่ 1-5 ดังนี้

ข้อมูลความเสี่ยงในชุมชน	จำนวนคำตอบ	
1. สามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. มีร้านเกม โต๊ะสนุกเกอร์ หรือแหล่งมั่วสุมอื่น ๆ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. มีบ่อนการพนันหรือแหล่งอบายมุขอื่น ๆ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. มีการแพร่ระบาด/ซื้อขายยาเสพติด	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5. มีเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

2.2) ข้อมูลสนับสนุนความเข้มแข็งของครอบครัวในชุมชนได้แก่ ข้อ 6-10 ดังนี้

ข้อมูลสนับสนุนความเข้มแข็งของครอบครัวในชุมชน	จำนวนคำตอบ	
6. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และส่งเสริมสตรี	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
7. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
8. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้พิการ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี เด็กและเยาวชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และบุคคลในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ จัดอบรม หรือเวทีพูดคุย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
10. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมค่ายครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

3.1.2) แบบประเมินครอบครัว ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว และข้อมูลสำหรับการประเมินครอบครัว โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคคลหรือสมาชิกในครอบครัว ครึ่งเรือนละ 1 คน (สมาชิกในครอบครัว หมายถึง คนที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน) ดังนี้

ก. ข้อมูลของผู้ตอบคำถามและครอบครัว ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพในครอบครัว รายได้และรายจ่าย

ข. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน ได้แก่ การพูดคุยสังสรรค์กับเพื่อนบ้าน การเข้าร่วมงานประเพณีของชุมชน และการใช้บริการในชุมชน

ค. ข้อมูลสำหรับการประเมินครอบครัว เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือการกระทำใดที่เกิดขึ้นในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูล ในรอบปีที่ผ่านมา โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตรงกับความเป็นจริงโดยตอบว่าใช่ หรือ ไม่ใช่ (จำนวน 22 ข้อ)

ข้อ 1 มีคนในครอบครัวว่างงาน หรือไม่มีรายได้ และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว

การว่างงานหรือไม่มีรายได้ หมายถึง การที่คนในครอบครัวไม่มีงานทำ ซึ่งอาจจะเป็นการว่างงาน บางช่วงหรือว่างงานต่อเนื่อง ทำให้ขาดรายได้ และการว่างงานและขาดรายได้นั้นทำให้เกิดความขัดแย้งหรือปัญหาขึ้นในครอบครัว

ข้อ 2 มีคนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ใช้สารเสพติด และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การที่คนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทต่าง ๆ เช่น เหล้า เบียร์ หรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์อื่น ๆ ที่ผู้ดื่มสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว เช่น มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หรือเมาแล้วทำร้ายคนในครอบครัว

การใช้สารเสพติด หมายถึง การที่คนในครอบครัวใช้สารเสพติดประเภทต่าง ๆ ที่ผู้เสพสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว

ข้อ 3 มีคนในครอบครัวติดการพนัน/มีหนี้สิน และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว

คนที่ติดการพนัน หมายถึง การที่คนในครอบครัวเล่นการพนันเป็นประจำ หรือติดการพนัน ทำให้มีหนี้สิน ส่งผลต่อการใช้จ่ายในครอบครัว และการดำรงชีวิตของคนในครอบครัว และทำให้ครอบครัวได้รับความเดือดร้อน

ข้อ 4 คนในครอบครัวมีพฤติกรรมนอกใจ (คู่สมรส) หรือระแวงหึงหวง

พฤติกรรมนอกใจ หมายถึง การที่คนในครอบครัวนอกใจคู่สมรส หรือมีความระแวง หึงหวง จนเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งกัน

ข้อ 5 มีคนในครอบครัวผูกขาดการตัดสินใจ หรือควบคุมกำกับพฤติกรรม จนสมาชิกในครอบครัวรู้สึกถูกบีบบังคับ

การผูกขาดการตัดสินใจ หมายถึง การที่คนในครอบครัวใช้อำนาจครอบงำคนอื่น ทั้งในลักษณะการตัดสินใจและการควบคุมหรือกำกับพฤติกรรม

ข้อ 6 มีคนในครอบครัวที่อารมณ์ร้อน โมโห ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย

การมีอารมณ์ร้อนโมโห ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีปัญหาในการควบคุมอารมณ์ มักใช้ความรุนแรงต่อคนอื่น ๆ ในครอบครัว

ข้อ 7 ในครอบครัวมีเด็กหรือเยาวชนที่เก็บตัว ไม่สุสสังกับใคร จนรู้สึกเป็นปัญหา

เด็กหรือเยาวชนที่เก็บตัวไม่สุสสังกับใคร หรือมีพฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การที่เด็กหรือเยาวชนมีลักษณะการแสดงออกหรือมีพฤติกรรมที่ผิดไปจากพัฒนาการตามปกติของเด็กและเยาวชนโดยทั่วไป มีลักษณะอาการที่อาจมีผลกระทบจากปัญหาในครอบครัว ทำให้เป็นคนเก็บตัว ไม่สุสสังกับผู้อื่น หรือก้าวร้าวไปมีปัญหากับเพื่อน หรือคนอื่น ๆ

ข้อ 8 มีคนในครอบครัวมีปัญหาทางจิตที่เห็นได้ชัด หรือมีประวัติเข้ารับการรักษาทันที

คนที่มีปัญหาทางจิต หมายถึง คนในครอบครัวมีอาการเจ็บป่วยทางด้านจิตใจหรือเคยเข้ารับการรักษาอาการทางจิต มีพฤติกรรมรุนแรงต่อคนอื่น ๆ ในครอบครัว

ข้อ 9 เป็นครอบครัวที่พ่อหรือแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง (ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว)

ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว หรือครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ต้องเลี้ยงดูลูกตามลำพัง เป็นครอบครัวที่สามี-ภรรยาหย่าร้าง หรือแยกทางกัน

ข้อ 10 ในครอบครัวมีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง ลูกบุญธรรม

ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง ลูกบุญธรรม หมายถึง ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด เช่น เป็นพ่อเลี้ยง/ แม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง หรือลูกบุญธรรม อยู่ร่วมกัน

ข้อ 11 ในครอบครัวมีบุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือป่วยเรื้อรัง

บุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ หมายถึง คนที่ต้องอยู่ในความดูแลของครอบครัว เช่น ผู้พิการ หรือสูงอายุ และ/หรือผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ข้อ 12 คนในครอบครัวมีปากเสียงกัน หรือทะเลาะกัน เป็นประจำ

การมีปากเสียงกัน หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีความขัดแย้งจนทะเลาะเบาะแว้งกัน

ข้อ 13 มีคนในครอบครัวข่มขู่จะทำร้ายกัน

การข่มขู่จะทำร้ายกัน หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีการใช้คำพูด ท่าทาง หรือแสดงออกในลักษณะที่จะทำให้คนในครอบครัวได้รับบาดเจ็บ การข่มขู่จะทำร้ายกันจัดเป็นความรุนแรงในครอบครัวลักษณะหนึ่ง

ข้อ 14 คนในครอบครัวมีการทุบตี ทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ

การทุบตีทำร้าย หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีการทำร้ายร่างกาย หรือมีการกระทำความรุนแรงทางร่างกาย เช่น การชก ต่อย เตะ ซึ่งอาจใช้อุปกรณ์หรืออุปกรณ์อื่นร่วมด้วย การทุบตีทำร้ายจัดเป็นความรุนแรงในครอบครัวลักษณะหนึ่ง

ข้อ 15 มีการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ

การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจ หรือยินยอมพร้อมใจ ทั้งในความสัมพันธ์ที่เป็นคู่สมรส หรือระหว่างสมาชิกในครอบครัว การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์จัดเป็นความรุนแรงในครอบครัวลักษณะหนึ่ง

ข้อ 16 เคยมีประวัติว่าผู้หญิงตั้งครรภ์ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว

ผู้หญิงตั้งครรภ์ถูกทำร้าย หมายถึง การที่ครอบครัวเคยมีประวัติว่ามีสมาชิกครอบครัวที่เป็นผู้หญิงถูก ทำร้ายระหว่างการตั้งครรภ์ การที่ผู้หญิงตั้งครรภ์ถูกทำร้ายเป็นลักษณะความรุนแรงในครอบครัวลักษณะหนึ่ง

ข้อ 17 คนในครอบครัวเคยมีประวัติทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตาย

การทำร้ายตัวเอง หมายถึง การที่ครอบครัวเคยมีคนที่มีอาการซึมเศร้า มีความพยายามทำร้ายตัวเอง หรือพยายามฆ่าตัวตาย

ข้อ 18 อดีตสามีหรืออดีตภรรยา หรือบุคคลที่เคยมีความสัมพันธ์กันในครอบครัวมีพฤติกรรมคุกคาม ข่มขู่ ทำให้อับอาย หรือมีการทำร้ายในลักษณะต่าง ๆ

คนที่เคยมีความสัมพันธ์กันมีการคุกคาม ข่มขู่ หมายถึง คนที่เคยเป็นสามี-ภรรยา หรือมีความสัมพันธ์กันในฐานะที่เป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มีการคุกคาม ข่มขู่ ทำให้อับอาย หรือทำร้ายคนในครอบครัว

ข้อ 19 มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวจนต้องปรึกษากับคนอื่น ๆ เช่น คนในบ้าน ญาติ เพื่อนบ้าน หรือหน่วยงาน

การใช้ความรุนแรง หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีการทำร้ายร่างกาย จิตใจ หรือควบคุมบังคับให้สมาชิกในครอบครัวทำ หรือไม่ให้ทำอะไรบางอย่างหนึ่ง หรือมีพฤติกรรมละเมิดผู้อื่นโดยตั้งใจให้เกิดผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ บังคับมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงทอดทิ้งไม่ดูแล เช่น การทอดทิ้งเด็ก ทอดทิ้งผู้สูงอายุ เป็นต้น

การขอคำปรึกษา หมายถึง การที่คนในครอบครัวเคยนำปัญหาของครอบครัวไปปรึกษาแนะนำจากคนอื่น เช่น ขอคำแนะนำจากเพื่อน คนใกล้ชิด หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ทำงานด้านความรุนแรงในครอบครัว

ข้อ 20 คนในครอบครัวเคยมีประวัติถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวจนต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล

การเข้ารับการรักษาพยาบาล หมายถึง การที่คนในครอบครัวมีอาการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย มีประวัติหรือเคยเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล เพราะถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ข้อ 21 เคยมีการแจ้งเหตุการณ์กระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ

การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ หมายถึง การที่คนในครอบครัวเคยบอกเล่าหรือแจ้งเหตุการณ์กระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่อื่นที่กำหนดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

ข้อ 22 คนในครอบครัวต้องความช่วยเหลือโดยต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ความต้องการความช่วยเหลือ หมายถึง การที่คนในครอบครัวต้องการให้เจ้าหน้าที่ราชการหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความช่วยเหลือ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินครอบครัวและชุมชนเพื่อการคัดกรองและการประเมินความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวเป็นประเด็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อนและอ่อนไหวง่าย ผู้เก็บข้อมูลจะต้องระมัดระวัง และตระหนักในความอ่อนไหวของปัญหา

3.2.1 วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ทั้งความเสี่ยงในสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชน เพื่อนำข้อมูลไปเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังปัญหา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูล ผู้ที่ให้ข้อมูลเป็นตัวแทนของครอบครัวที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัวตนเองได้ดีที่สุด ครอบครัวละ 1 คน การเก็บข้อมูลในแต่ละชุมชน/หมู่บ้าน/ตำบล ทุกครอบครัว เพื่อประเมินความเสี่ยงในภาพรวมในระดับชุมชน/หมู่บ้าน/ตำบล

3.2.3 ผู้เก็บข้อมูล ผู้ทำหน้าที่เก็บข้อมูลของครอบครัวในชุมชน

ผู้เก็บข้อมูลในพื้นที่ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ได้แก่ ผู้นำชุมชนหรืออาสาสมัครในพื้นที่ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ผู้เก็บข้อมูลในพื้นที่ระดับตำบล/เทศบาล เช่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัว ชุมชน/หมู่บ้านละ 1 หรือ 2 คน

ผู้เก็บข้อมูลในพื้นที่ระดับตำบล/เทศบาล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาครอบครัว (ศพค.) เจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตำบลหรือเทศบาลละ 1-2 คน ฯลฯ

3.2.4 วิธีการและขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล

1) หลักและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มที่จัดทำขึ้น ขณะสัมภาษณ์ต้องมีบรรยากาศเป็นส่วนตัว โดยการจัดให้มีสถานที่สำหรับการพูดคุยโดยไม่มีผู้อื่นในครอบครัว เข้าแทรกแซง

(2) ผู้เก็บข้อมูลควรใช้หลักจริยธรรมของนักวิจัย ดังต่อไปนี้

(2.1) ให้ความเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ให้ข้อมูลต้องยินยอมและเต็มใจให้ความร่วมมือ และมีอิสระที่จะตอบหรือไม่ตอบข้อคำถามบางข้อได้ หรือหากต้องการจะยุติการพูดคุยก็สามารถทำได้

(2.2) ต้องปราศจากอคติ คือ ผู้เก็บข้อมูลจะต้องทำตัวเป็นกลาง รับฟังข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้ให้ข้อมูลบอกเล่าโดยไม่ขัดแย้ง ไม่แสดงความคิดเห็นต่อข้อมูลที่ได้ หรือวิพากษ์วิจารณ์

(2.3) ต้องให้ความมั่นใจว่าจะรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เก็บข้อมูลจะต้องไม่นำข้อมูลที่ได้รับรู้จากการบอกเล่าไปบอกต่อ รวมทั้งต้องทำให้ผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือและไว้วางใจ เพราะการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเล่าให้คนอื่นฟังอาจทำให้ผู้ให้ข้อมูลและครอบครัวได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ผู้เก็บข้อมูลจะต้องแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลรับทราบถึงการปกปิดข้อมูล และสิทธิในการให้ข้อมูล

(3) การบันทึกของผู้เก็บข้อมูลผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มทันทีขณะสัมภาษณ์ และบันทึกข้อสังเกตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การให้ความร่วมมือในการตอบคำถามการเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลของผู้ตอบ

2) ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) การเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน ในส่วนของชุมชนให้สอบถามข้อมูลจากผู้นำหรือแกนนำชุมชน เพื่อให้ได้ภาพรวมของชุมชนนั้น และนำไปวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลของครอบครัวในแต่ละชุมชน

(2) ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

(2.1) แนะนำตัว และบอกวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล

(2.2) แจ้งสิทธิของผู้ให้ข้อมูลและการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลและครอบครัว

(2.3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบฟอร์ม (ตามแบบฟอร์มส่วนที่ 1 และ 2)

(2.4) ปิดการสัมภาษณ์ ด้วยการสรุปประเด็นสำคัญ ๆ เพื่อเป็นการทบทวนข้อมูลที่ได้ และกล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูล

3.3 การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลแบ่งออกเป็นระดับครัวเรือน/ชุมชน ระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับชาติ

การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลในระดับครัวเรือนและชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละครัวเรือน เพื่อวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับครอบครัวและชุมชนใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งประมวลผลโดยโปรแกรม Microsoft excel ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ โดยนำข้อมูลดิบที่รวบรวมได้มาจัดระเบียบ เพื่อหาคะแนนที่เกิดซ้ำกันในแต่ละกลุ่มว่ามีจำนวนเท่าไร โดยอาจนำเสนอเป็นจำนวนรวม หรือคิดเป็นค่าร้อยละของแต่ละรายการสำหรับรายงานผลเป็นแบบพรรณนา ดำเนินการได้ดังนี้

การวิเคราะห์ผลการประเมินชุมชน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 1 และ ข้อ 2 ได้แก่ ข้อมูลความเสี่ยงและข้อมูลสนับสนุนความเข้มแข็งของครอบครัวในชุมชน โดยจำแนกแต่ละรายการว่าตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” จำนวนกี่คน

1) ข้อมูลความเสี่ยงต่อความเข้มแข็งของในครอบครัวและชุมชนดังตารางต่อไปนี้

ความเสี่ยงของครอบครัวในชุมชน	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย				
2. มีร้านเกม โต๊ะสนุกเกอร์ หรือแหล่งมั่วสุมอื่น ๆ				
3. มีบ่อนการพนันหรือแหล่งอบายมุขอื่น ๆ				
4. มีการแพร่ระบาดของ/ซื้อขายยาเสพติด				
5. มีเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น				

2) ข้อมูลสนับสนุนความเข้มแข็งของในครอบครัวและชุมชนดังตารางต่อไปนี้

การสนับสนุนความเข้มแข็งของในครอบครัวและชุมชน	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และส่งเสริมสิทธิสตรี				
7. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ				
8. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้พิการ				
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี เด็กและเยาวชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และบุคคลในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ จัดอบรม หรือเวทีพูดคุย				
10. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมค่ายครอบครัว				

3) การวิเคราะห์ข้อมูลระดับครอบครัวหรือครัวเรือน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว และข้อมูลการประเมินครอบครัว

3.1) ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวประกอบด้วยข้อคำถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลความเสี่ยงและการสนับสนุนความเข้มแข็งของครอบครัว

ก. ข้อมูลของผู้ตอบคำถามและครอบครัว

ข้อมูลของผู้ตอบคำถามแต่ละครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ		
1) หญิง		
2) ชาย		
1.2 อายุ		
1) อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (เด็ก)		
2) อายุ 18-25 ปีบริบูรณ์ (เยาวชน)		
3) อายุ 26-59 ปีบริบูรณ์ (วัยทำงาน)		
4) อายุ 60 ปีขึ้นไป		
1.3 จบการศึกษา		
1) ประถมศึกษา		
2) มัธยมศึกษาตอนต้น		
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.		
4) ปวส. หรือ อนุปริญญา		
5)ปริญญาตรี		
6) สูงกว่าปริญญาตรี		
7) ไม่ได้ศึกษา		
8) อื่น ๆ ระบุ		
1.4 สถานภาพการสมรส		
1) โสด		
2) สมรส-อยู่ด้วยกัน		
3) สมรส-แยกกันอยู่		
4) หย่าร้าง/หม้าย		
1.5 สถานภาพในครอบครัว [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]		
1) สามี/พ่อ		
2) ภรรยา/แม่		
3) ปู่-ย่า หรือ ตา-ยาย		
4) ลูก		
5) ญาติ/ผู้อาศัย		
6) อื่น ๆ ระบุ.....		
1.6 เมื่อเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่ายในครอบครัว ข้อใดตรงกับความเป็นจริงในครอบครัวท่านมากที่สุด		
1) รายได้มากกว่ารายจ่าย		
2) รายได้น้อยกว่ารายจ่าย		
3) รายได้เท่ากับรายจ่าย		
4) อื่น ๆ ระบุ.....		

ข. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

ข้อมูลของผู้ตอบคำถามแต่ละครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1.7 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการพูดคุย/สังสรรค์กับเพื่อนบ้านหรือไม่		
1) เป็นประจำ		
2) เป็นบางครั้ง		
3) ไม่เคยทำ		
1.8 สมาชิกในครอบครัวของท่านเข้าร่วมงานประเพณีของชุมชนหรือไม่		
1) เป็นประจำ		
2) เป็นบางครั้ง		
3) ไม่เคยเข้าร่วมงาน		
1.9 ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการใช้บริการในชุมชนข้อใด [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]		
1) โรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
2) ศูนย์บริการสาธารณสุข/โรงพยาบาล		
3) วัด มัสยิด		
4) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ		
5) แหล่งเงินทุนต่างๆ [กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพ]		
6) บริการให้คำปรึกษา/ค่ายครอบครัว		
7) อื่น ๆ ระบุ.....		

ค. ข้อมูลการประเมินครอบครัว ซึ่งเป็นข้อมูล เหตุการณ์ หรือการกระทำใดที่ตรงกับครอบครัวของกลุ่มเป้าหมายในรอบปีที่ผ่านมา

ข้อมูลการประเมินครอบครัว	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีคนในครอบครัวว่างงาน หรือไม่มีรายได้ และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว				
2. มีคนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ใช้สารเสพติดและสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว				
3. มีคนในครอบครัวติดการพนัน/มีหนี้สิน และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว				
4. คนในครอบครัวมีพฤติกรรมนอกใจ (คู่สมรส) หรือระแวงหึงหวง				
5. มีคนในครอบครัวผูกขาดการตัดสินใจ หรือควบคุมกำกับพฤติกรรม จนสมาชิกในครอบครัวรู้สึกถูกบีบบังคับ				
6. มีคนในครอบครัวที่อารมณ์ร้อน โมโห ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย				
7. ในครอบครัวมีเด็กหรือเยาวชนที่เก็บตัว ไม่สุ่งสิงกับใคร จนรู้สึกเป็นปัญหา				
8. มีคนในครอบครัวมีปัญหาทางจิตที่เห็นได้ชัด หรือมีประวัติเข้ารับการรักษาทางจิตเวช				

ข้อมูลการประเมินครอบครัว	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. เป็นครอบครัวที่พ่อหรือแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง (ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว)				
10. ในครอบครัวมีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง ลูกบุญธรรม				
11. ในครอบครัวมีบุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือป่วยเรื้อรัง				
12. คนในครอบครัวมีปากเสียงกัน หรือทะเลาะกัน เป็นประจำ				
13. มีคนในครอบครัวข่มขู่จะทำร้ายกัน				
14. คนในครอบครัวมีการทุบตี ทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ				
15. มีการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ				
16. เคยมีประวัติว่าผู้หญิงตั้งครรภ์ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว				
17. คนในครอบครัวเคยมีประวัติทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตาย				
18. อดีตสามีหรืออดีตภรรยา หรือบุคคลที่เคยมีความสัมพันธ์กัน ในครอบครัวมีพฤติกรรมคุกคาม ข่มขู่ ทำให้อับอาย/หรือมีการทำร้ายในลักษณะต่าง ๆ				
19. มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวจนต้องปรึกษากับคนอื่น ๆ เช่น คนในบ้าน ญาติ เพื่อนบ้าน หรือหน่วยงาน				
20. คนในครอบครัวเคยมีประวัติถูกระบาดความรุนแรงในครอบครัวจนต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล				
21. เคยมีการแจ้งเหตุการณ์กระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ				
22. คนในครอบครัวต้องการความช่วยเหลือโดยต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว				

การแปลผลข้อมูล การแปลผลในระดับครอบครัวและระดับชุมชนมีดังนี้

1) การประมวลผลระดับครัวเรือน

การคำนวณจาก การนับข้อคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

จำนวนข้อที่ตอบ/ ระดับคะแนนความเสี่ยง	ความหมาย	การตีความ
ตอบ “ไม่ใช่” ทุกข้อ /ระดับคะแนนความเสี่ยง เท่ากับ 1	ไม่มีความเสี่ยงต่อความ รุนแรงในครอบครัว	เป็นครอบครัวปกติ ไม่มีปัญหา ไม่มีปัจจัยความ เสี่ยง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และได้รับผลกระทบจากปัจจัยทางสังคมน้อยเป็น ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีโอกาส กระทำ ความรุนแรงในครอบครัวต่อกันน้อย
ตอบ “ใช่” จำนวน 1-6 ข้อ / ระดับคะแนนความเสี่ยง เท่ากับ 2	มีความเสี่ยงเกิดการ กระทำ ความรุนแรงใน ครอบครัว ในระดับน้อย	เป็นครัวเรือนที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อความรุนแรงใน ครอบครัวและมีโอกาสกระทำรุนแรงบ้างเป็นครั้ง คราว แต่เกิดขึ้นน้อย
ตอบ “ใช่” จำนวน 7-11 ข้อ / ระดับคะแนนความ เสี่ยงเท่ากับ 3	มีความเสี่ยงเกิดการ กระทำ ความรุนแรงใน ครอบครัว ในระดับ ปานกลาง	เป็นครัวเรือนมีปัจจัยเสี่ยงและมีความรุนแรงใน ครอบครัวเกิดขึ้นแล้ว และเสี่ยงจะใช้ความรุนแรง เพิ่มมากขึ้น
ตอบ “ใช่” จำนวน 12-22 ข้อ / ระดับคะแนนความ เสี่ยงเท่ากับ 4	มีความเสี่ยงเกิดการ กระทำ ความรุนแรงใน ครอบครัว ในระดับมาก	เป็นครัวเรือนมีปัจจัยเสี่ยงหลายปัจจัยมีการ กระทำรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นแล้ว และเสี่ยง จะใช้ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและมีการกระทำ รุนแรงซ้ำ

ตาราง แสดงจำนวนการตอบแบบสอบถามของครอบครัว (ที่ตอบว่า “ใช่”)

ครอบครัว	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3			ข้อ 20	ข้อ 21	ข้อ 22	รวม	ระดับคะแนน ความเสี่ยง ของ ครอบครัว
1. ครอบครัวที่ 1	1	1	1			1	1		5	2
2. ครอบครัวที่ 2	1		1						3	2
3. ครอบครัวที่ 3		1	1	1	1				10	3
4. ครอบครัวที่ 4									0	1
.....										
5. ครอบครัวที่ 100	1	1	1			1	1	1	14	4

จากตัวอย่างข้อมูลในตาราง ครอบครัวที่ 1 ตอบ “ใช่” จำนวน 5 ข้อ (ซึ่งอยู่ระหว่างจำนวน 1-6 ข้อ) หมายถึง มีความเสี่ยงเกิดการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ในระดับน้อย (ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ 2)

ครอบครัวที่ 3 ตอบ “ใช่” จำนวน 10 ข้อ (ซึ่งอยู่ระหว่างจำนวน 7-11 ข้อ) หมายถึง มีความเสี่ยงเกิดการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ในระดับปานกลาง (ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ 3)

ครอบครัวที่ 4 ตอบ “ใช่” จำนวน 0 ข้อ (ซึ่งตอบ “ไม่ใช่”ทุกข้อ) หมายถึง ไม่มีความเสี่ยงต่อความรุนแรง (มีระดับคะแนนความเสี่ยงฯ เท่ากับ 1)

ครอบครัวที่ 100 ตอบ “ใช่” จำนวน 14 ข้อ (ซึ่งอยู่ระหว่างจำนวน 12-22 ข้อ) หมายถึง มีความเสี่ยงเกิดการกระทำรุนแรงในครอบครัวในระดับมาก (มีระดับคะแนนความเสี่ยงฯ เท่ากับ 4)

2) การประมวลผลระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด

ตัวอย่างการคำนวณ ระดับคะแนนความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ในระดับหมู่บ้าน ตำบล ดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง แสดงจำนวนและร้อยละของครอบครัวจำแนกตามระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัวฯ ในหมู่บ้านและตำบล

ตำบล	หมู่บ้าน	ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 1		ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 2		ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 3		ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 4		คะแนนความเสี่ยงฯ ของ หมู่บ้าน/ ตำบล
		จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	
ตำบล ที่ 1	หมู่ที่ 1	50	50.00	23	23.00	18	18.00	9	9.00	1.86
	หมู่ที่ 2	10	10.00	21	21.00	25	25.00	44	44.00	3.03
	หมู่ที่ 3	66	66.00	32	32.00	1	1.00	1	1.00	1.37
	หมู่ที่ 4	35	35.00	33	33.00	22	22.00	10	10.00	2.07
	รวมทั้ง ตำบล	161	40.25	109	27.25	66	16.50	64	16.00	2.08

หมายเหตุ มีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างในหมู่บ้านฯ ละ 100 ครัวเรือน และมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างในตำบลรวมทั้งสิ้น 400 ครัวเรือน

จากตัวอย่างข้อมูลในตาราง จำนวนครัวเรือนที่มีระดับคะแนนความเสี่ยงฯ เท่ากับ 1 มี 50 ครัวเรือน คิดเป็น 50.00% สำหรับการคำนวณคะแนนความเสี่ยงฯ ในระดับหมู่บ้าน/ตำบล มีดังนี้

คะแนนความเสี่ยงฯ ของระดับหมู่บ้าน = ผลรวมของ (ค่าร้อยละ x ระดับคะแนนความเสี่ยงฯ)หารด้วย 100

$$\text{คะแนนความเสี่ยงฯ หมู่ที่ 1} = [(50.00 \times 1) + (23.00 \times 2) + (18.00 \times 3) + (9.00 \times 4)] / 100 = 1.86$$

$$\text{คะแนนความเสี่ยงฯ หมู่ที่ 2} = [(10.00 \times 1) + (21.00 \times 2) + (25.00 \times 3) + (44.00 \times 4)] / 100 = 3.03$$

$$\text{คะแนนความเสี่ยงฯ หมู่ที่ 3} = [(66.00 \times 1) + (32.00 \times 2) + (1.00 \times 3) + (1.00 \times 4)] / 100 = 1.37$$

$$\text{คะแนนความเสี่ยงฯ หมู่ที่ 4} = [(35.00 \times 1) + (33.00 \times 2) + (22.00 \times 3) + (10.00 \times 4)] / 100 = 2.07$$

$$\text{คะแนนความเสี่ยงฯ ทั้งตำบล} = [(40.25 \times 1) + (27.25 \times 2) + (16.50 \times 3) + (16.00 \times 4)] / 100 = 2.08$$

เมื่อพิจารณาคะแนนความเสี่ยงฯ เช่น หมู่บ้านที่ 2 มีคะแนนความเสี่ยง 3.03 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวมาก โดยพิจารณาจากช่วงของคะแนน ซึ่งคะแนนมีค่าตั้งแต่ 1-4 คือ

คะแนน 1.00 หมายถึง ไม่มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว (ไม่มีความเสี่ยงฯ)

คะแนน 1.01-2.00 หมายถึง มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวน้อย (มีความเสี่ยงฯ น้อย)

คะแนน 2.01-3.00 หมายถึง มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวปานกลาง (มีความเสี่ยงฯ ปานกลาง)
 คะแนน 3.01-4.00 หมายถึง มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวมาก (มีความเสี่ยงฯ มาก)

ตาราง แสดงจำนวนและร้อยละของครอบครัวจำแนกตามระดับคะแนนความเสี่ยงฯ ในตำบล/อำเภอ/จังหวัด

อำเภอ	ตำบล	ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 1		ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 2		ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 3		ระดับคะแนนความเสี่ยงของครอบครัว คือ 4		คะแนน ความเสี่ยงฯ ของ ตำบล/ อำเภอ
		จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	จำนวน ครอบครัว	ร้อยละ	
อำเภอที่ 1	ตำบลที่ 1	161	40.25	109	27.25	66	16.50	64	16.00	2.08
	ตำบลที่ 2	128	32.00	138	34.50	124	31.00	10	2.50	2.04
	ตำบลที่ 3	200	50.00	168	42.00	26	6.50	6	1.50	1.60
	ตำบลที่ 4	155	38.75	192	48.00	52	13.00	1	0.25	1.75
	รวมทั้ง อำเภอ	644	40.25	607	37.94	268	16.75	81	5.06	1.87
อำเภอที่ 2	ตำบลที่ 1	198	49.50	184	46.00	15	3.75	3	0.75	1.56
	ตำบลที่ 2	151	37.75	111	27.75	73	18.25	65	16.25	2.13
	ตำบลที่ 3	39	9.75	57	14.25	165	41.25	139	34.75	3.01
	ตำบลที่ 4	213	53.25	128	32.00	48	12.00	11	2.75	1.64
	รวมทั้ง อำเภอ	601	37.56	480	30.00	301	18.81	218	13.63	2.09
รวมทั้งจังหวัด		1,245	38.91	1,087	33.97	569	17.78	299	9.34	1.98

หมายเหตุ มีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างในตำบล ๆ ละ 400 ครัวเรือน มีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างในอำเภอ ๆ
 1,600 ครัวเรือน ในจังหวัดมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 3,200 ครัวเรือน

จากตัวอย่างข้อมูลในตาราง การคำนวณคะแนนความเสี่ยงฯ ในระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด มีดังนี้

คะแนนความเสี่ยงฯ อำเภอที่ 1 = $[(40.25 \times 1) + (37.94 \times 2) + (16.75 \times 3) + (5.06 \times 4)] / 100 = 1.87$

คะแนนความเสี่ยงฯ อำเภอที่ 2 = $[(37.56 \times 1) + (30.00 \times 2) + (18.81 \times 3) + (13.63 \times 4)] / 100 = 2.09$

คะแนนความเสี่ยงฯ ทั้งจังหวัด = $[(38.91 \times 1) + (33.97 \times 2) + (17.78 \times 3) + (9.34 \times 4)] / 100 = 1.98$

เมื่อพิจารณาคะแนนความเสี่ยงฯ เช่น อำเภอที่ 1 มีคะแนนความเสี่ยง 1.87 คะแนน หมายถึง มีความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวน้อย โดยพิจารณาจากช่วงของคะแนน ซึ่งคะแนนมีค่าตั้งแต่ 1-4 เช่นเดียวกับระดับคะแนนความเสี่ยงฯ ในหมู่บ้านและตำบล

ส่วนที่ 4 การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว

การเฝ้าระวังและเตือนภัยเป็นงานในเชิงรุก เพื่อป้องกันปัญหาจากการกระทำรุนแรงในครอบครัวที่มีความเสี่ยงในระดับต่าง ๆ ซึ่งเมื่อเกิดความเสี่ยง หรือเกิดปัญหาความรุนแรงในแต่ละระดับ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องควรจัดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

4.1 การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับชุมชน ผู้ปฏิบัติงานในระดับชุมชนควรดำเนินการเฝ้าระวังในลักษณะต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4.2 การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับจังหวัด ดำเนินการโดยรายงานสถานการณ์ความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับจังหวัดและทำกระบวนการเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม

4.3 การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับประเทศ ดำเนินการเพื่อให้เกิดรายงานสถานการณ์ความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัวในระดับประเทศหรือระดับชาติเพื่อนำไปกำหนดนโยบาย มาตรการและกลไกในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม และขยายพื้นที่ดำเนินงานต่อไป ดังนี้

การจัดระดับความรุนแรง	จุดมุ่งหมายของยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว		
		ระดับชุมชน	ระดับจังหวัด	ระดับชาติ
ไม่มีความเสี่ยงต่อความรุนแรง	เสริมสร้างครอบครัวคุณภาพและครอบครัวเข้มแข็ง	จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักในปัญหาและผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว เพื่อป้องกันปัญหา และจัดกิจกรรมครอบครัวเข้มแข็ง	ภาพรวม - รายงานสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในระดับจังหวัด - จัดกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงและเข้มแข็งของครอบครัว - จัดให้มีการสำรวจข้อมูลเพื่อคัดกรองและประเมินเสี่ยงต่อความรุนแรงฯ	1) รายงานสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในระดับชาติ 2) กำหนดนโยบาย มาตรการ กลไก สำหรับการเฝ้าระวังและเตือนภัยในด้านความรุนแรงในครอบครัว 3) กำหนดยุทธศาสตร์การทำงานเชิงรุก เพื่อป้องกันปัญหาและลดปัจจัยเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว 4) สร้างสมรรถนะการทำงานของทีมสหวิชาชีพ
มีความเสี่ยงต่อการกระทำรุนแรงในระดับน้อย	ลดปัจจัยเสี่ยงและป้องกันปัญหาที่รุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้น	- จัดกิจกรรมเฝ้าระวังและเตือนภัยต่าง ๆ เช่น ลงเยี่ยมบ้าน จัดเวทีแลกเปลี่ยน	- จัดให้มีแผนงานระดับจังหวัดเพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	ระบบข้อมูล กลไกความร่วมมือต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

การจัด ระดับความ รุนแรง	จุดมุ่งหมายของ ยุทธศาสตร์/ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม	การเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว		
		ระดับชุมชน	ระดับจังหวัด	ระดับชาติ
		เรียนรู้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว - จัดกิจกรรมลดความเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและชุมชน - จัดกิจกรรมรณรงค์ในระดับชุมชน	- มีคณะกรรมการ/คณะทำงานทีมสหวิชาชีพระดับจังหวัดเพื่อเป็นที่ปรึกษาในการทำงานเชิงป้องกัน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	5) จัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลการทำงาน และนิเทศงาน อย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง
มีความเสี่ยงต่อการกระทำรุนแรงในระดับปานกลาง	ลดปัจจัยเสี่ยง ลดปัญหาที่รุนแรงขึ้นทั้งความถี่และระดับความรุนแรง	- จัดกิจกรรมเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	- ลดปัจจัยเสี่ยงเพื่อป้องกันปัญหาที่รุนแรงในครอบครัวที่อาจเพิ่มขึ้น	
มีความเสี่ยงต่อการกระทำรุนแรงในระดับมาก	ลดปัจจัยเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกครอบครัว ลดปัญหาที่รุนแรงขึ้นทั้งความถี่และระดับความรุนแรง เพื่อมิให้ปัญหารุนแรงขึ้นหรือเกิดการกระทำรุนแรงซ้ำ	- จัด/ประสานความร่วมมือโดยให้มันักวิชาชีพ ด้านการฟื้นฟูเยียวยา การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ลดการกระทำรุนแรงซ้ำ	- ลดการกระทำซ้ำด้วยการเชื่อมโยงกับการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว - จัดให้มีระบบการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพระดับจังหวัด เน้นการฟื้นฟู เยียวยา	

บรรณานุกรม

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558). คู่มือการปฏิบัติงานของเครือข่าย
เพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยความเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว.
สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558). รายงานความเสี่ยงต่อความรุนแรง
ในครอบครัวเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยในภาพรวม ปี 2558.

ภาคผนวก ก
แบบฟอร์มสำหรับประเมินครอบครัวและชุมชน

แบบฟอร์มสำหรับประเมินครอบครัวและชุมชน ปี 2559

คำอธิบายการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล

1.1 เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวในชุมชน

1.2 เพื่อนำข้อมูลไปกำหนดแนวทางในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

แบบฟอร์มนี้มี 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบประเมินชุมชน ผู้ให้ข้อมูลคือแกนนำชุมชน ชุมชนละ 1 คน

ส่วนที่ 2 แบบประเมินครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคคลในครอบครัว ครีวเรือนละ 1 คน

ส่วนที่ 1 แบบประเมินชุมชน

ก. ข้อมูลของชุมชน

1. หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน ตำบล

อำเภอ จังหวัด

2. เป็นพื้นที่ในหรือนอกเขตเทศบาล ☐ 1) ในเขตเทศบาล ☐ 2) นอกเขตเทศบาล

3. มีจำนวนครัวเรือน ครัวเรือน

4. ประชากร จำนวน คน

ข. ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนข้อใดตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับชุมชนที่ท่านอยู่

1. สามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. มีร้านเกม โต๊ะสนุกเกอร์ หรือแหล่งมั่วสุมอื่น ๆ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. มีบ่อนการพนันหรือแหล่งอบายมุขอื่น ๆ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. มีการแพร่ระบาด/ซื้อขายยาเสพติด	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5. มีเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
6. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และส่งเสริมสิทธิสตรี	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
7. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
8. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้พิการ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี เด็กและเยาวชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และบุคคลในครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
10. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมค่ายครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

ส่วนที่ 2 แบบประเมินครอบครัว

ก. ข้อมูลของผู้ตอบคำถามและครอบครัว

1. เพศ ☐ 1) หญิง ☐ 2) ชาย
2. อายุ ☐ 1) อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (เด็ก) ☐ 2) อายุ 18-25 ปีบริบูรณ์ (เยาวชน)
☐ 3) อายุ 26-59 ปีบริบูรณ์ (วัยทำงาน) ☐ 4) อายุ 60 ปีขึ้นไป
3. จบการศึกษา ☐ 1) ประถมศึกษา ☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ☐ 4) ปวส. หรือ อนุปริญญา
☐ 5)ปริญญาตรี ☐ 6) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ 7) ไม่ได้ศึกษา ☐ 8) อื่น ๆ ระบุ
4. สถานภาพการสมรส ☐ 1) โสด ☐ 2) สมรส-อยู่ด้วยกัน
☐ 3) สมรส-แยกกันอยู่ ☐ 4) หย่าร้าง/หม้าย
5. สถานภาพในครอบครัว [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]
☐ 1) สามี /พ่อ ☐ 2) ภรรยา/แม่
☐ 3) ปู่-ย่า หรือ ตา-ยาย ☐ 4) ลูก
☐ 5) ญาติ/ผู้อาศัย ☐ 6) อื่น ๆ ระบุ
6. เมื่อเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่ายในครอบครัว ข้อใดตรงกับความเป็นจริงในครอบครัวท่านมากที่สุด
☐ 1) รายได้มากกว่ารายจ่าย ☐ 2) รายได้น้อยกว่ารายจ่าย
☐ 3) รายได้เท่ากับรายจ่าย ☐ 4) อื่น ๆ ระบุ

ข. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

1. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการพูดคุย/สังสรรค์กับเพื่อนบ้านหรือไม่
☐ 1) เป็นประจำ ☐ 2) เป็นบางครั้ง ☐ 3) ไม่เคยทำ
2. สมาชิกในครอบครัวของท่านเข้าร่วมงานประเพณีของชุมชนหรือไม่
☐ 1) เป็นประจำ ☐ 2) เป็นบางครั้ง ☐ 3) ไม่เคยเข้าร่วมงาน
3. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการใช้บริการในชุมชนข้อใด [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]
☐ 1) โรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ☐ 2) ศูนย์บริการสาธารณสุข/โรงพยาบาล
☐ 3) วัด มัสยิด ☐ 4) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
☐ 5) แหล่งเงินทุนต่างๆ [กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพ]
☐ 6) บริการให้คำปรึกษา/ค่ายครอบครัว
☐ 7) อื่น ๆ ระบุ

ค. ข้อมูลสำหรับการประเมินครอบครัว

ข้อใดเป็นข้อมูล เหตุการณ์ หรือการกระทำใดที่ตรงกับครอบครัวของท่าน ในรอบปีที่ผ่านมา

1. มีคนในครอบครัวว่างงาน หรือไม่มีรายได้ และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
2. มีคนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ใช้สารเสพติด และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
3. มีคนในครอบครัวติดการพนัน/มีหนี้สิน และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
4. คนในครอบครัวมีพฤติกรรมนอกใจ (คู่สมรส) หรือระแวงหึงหวง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
5. มีคนในครอบครัวผูกขาดการตัดสินใจ หรือควบคุมกำกับพฤติกรรม จนสมาชิกในครอบครัวรู้สึกถูกบีบบังคับ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
6. มีคนในครอบครัวที่อารมณ์ร้อน โมโห ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
7. ในครอบครัวมีเด็กหรือเยาวชนที่เก็บตัว ไม่สื่อสารกับใคร จนรู้สึกเป็นปัญหา	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
8. มีคนในครอบครัวมีปัญหาทางจิตที่เห็นได้ชัด หรือมีประวัติเข้ารับการรักษาทางจิตเวช	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
9. เป็นครอบครัวที่พ่อหรือแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง (ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว)	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
10. ในครอบครัวมีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง ลูกบุญธรรม	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
11. ในครอบครัวมีบุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือป่วยเรื้อรัง	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
12. คนในครอบครัวมีปากเสียงกัน หรือทะเลาะกัน เป็นประจำ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
13. มีคนในครอบครัวข่มขู่จะทำร้ายกัน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
14. มีคนในครอบครัวมีการทุบตี ทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
15. มีการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
16. เคยมีประวัติว่าผู้หนึ่งตั้งครรภ์ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
17. คนในครอบครัวเคยมีประวัติทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตาย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
18. อดีตสามีหรืออดีตภรรยา หรือบุคคลที่เคยมีความสัมพันธ์กันในครอบครัวมีพฤติกรรมคุกคาม ข่มขู่ ทำให้อับอาย/ทำร้าย	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
19. มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวจนต้องปรึกษากับคนอื่น หรือหน่วยงาน	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
20. คนในครอบครัวเคยมีประวัติถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวจนต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
21. เคยมีการแจ้งเหตุการณ์กระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
22. คนในครอบครัวต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	☐ ใช่	☐ ไม่ใช่

บันทึกการสังเกตของผู้เก็บข้อมูล.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบฟอร์มสำหรับวิเคราะห์ผลการประเมิน
ครอบครัวและชุมชน

แบบฟอร์มสำหรับวิเคราะห์ผลการประเมินชุมชน

ตำบล อำเภอ
จังหวัด

การวิเคราะห์ผลการประเมินชุมชน

1) ข้อมูลความเสี่ยงต่อความเข้มแข็งของในครอบครัวและชุมชนดังตัวอย่างตารางต่อไปนี้

ความเสี่ยงของครอบครัวในชุมชน	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย				
2. มีร้านเกม โต๊ะสนุกเกอร์ หรือแหล่งมั่วสุมอื่น ๆ				
3. มีบ่อนการพนันหรือแหล่งอบายมุขอื่น ๆ				
4. มีการแพร่ระบาดของ/ซื้อขายยาเสพติด				
5. มีเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น				

2) ข้อมูลสนับสนุนความเข้มแข็งของในครอบครัวและชุมชนดังตัวอย่างตารางต่อไปนี้

การสนับสนุนความเข้มแข็งของในครอบครัวและชุมชน	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และส่งเสริมสตรี				
7. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุ				
8. มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมและจัดบริการสำหรับผู้พิการ				
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อยุติความรุนแรงต่อสตรี เด็กและเยาวชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และบุคคลในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ จัดอบรม หรือเวทีพูดคุย				
10. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมค่ายครอบครัว				

แบบฟอร์มสำหรับวิเคราะห์ผลการประเมินครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับครอบครัวหรือครัวเรือน

ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวประกอบด้วยข้อความคำถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลความเสี่ยงและการสนับสนุนความเข้มแข็งของครอบครัว

ก. ข้อมูลของผู้ตอบคำถามและครอบครัว

ข้อมูลของผู้ตอบคำถามแต่ละครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ		
1) หญิง		
2) ชาย		
1.2 อายุ		
1) อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (เด็ก)		
2) อายุ 18-25 ปีบริบูรณ์ (เยาวชน)		
3) อายุ 26-59 ปีบริบูรณ์ (วัยทำงาน)		
4) อายุ 60 ปีขึ้นไป		
1.3 จบการศึกษา		
1) ประถมศึกษา		
2) มัธยมศึกษาตอนต้น		
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.		
4) ปวส. หรือ อนุปริญญา		
5) ปริญญาตรี		
6) สูงกว่าปริญญาตรี		
7) ไม่ได้ศึกษา		
8) อื่น ๆ ระบุ		
1.4 สถานภาพการสมรส		
1) โสด		
2) สมรส-อยู่ด้วยกัน		
3) สมรส-แยกกันอยู่		
4) หย่าร้าง/หม้าย		
1.5 สถานภาพในครอบครัว [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]		
1) สามี/พ่อ		
2) ภรรยา/แม่		
3) ปู่-ย่า หรือ ตา-ยาย		
4) ลูก		
5) ญาติ/ผู้อาศัย		
6) อื่น ๆ ระบุ.....		

ข้อมูลของผู้ตอบคำถามแต่ละครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1.6 เมื่อเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่ายในครอบครัว ข้อใดตรงกับความเป็นจริงในครอบครัวท่านมากที่สุด 1) รายได้มากกว่ารายจ่าย		
2) รายได้น้อยกว่ารายจ่าย		
3) รายได้เท่ากับรายจ่าย		
4) อื่น ๆ ระบุ.....		

ข. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

ข้อมูลของผู้ตอบคำถามแต่ละครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1.7 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีการพูดคุย/สังสรรค์กับเพื่อนบ้านหรือไม่ 1) เป็นประจำ		
2) เป็นบางครั้ง		
๓) ไม่เคยทำ		
1.8 สมาชิกในครอบครัวของท่านเข้าร่วมงานประเพณีของชุมชนหรือไม่ 1) เป็นประจำ		
2) เป็นบางครั้ง		
3) ไม่เคยเข้าร่วมงาน		
1.9 ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการใช้บริการในชุมชนข้อใด [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ] 1) โรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
2) ศูนย์บริการสาธารณสุข/โรงพยาบาล		
3) วัด มัสยิด		
4) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ		
5) แหล่งเงินทุนต่างๆ [กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพ]		
6) บริการให้คำปรึกษา/ค่ายครอบครัว		
7) อื่น ๆ ระบุ.....		

3.2) ข้อมูลการประเมินครอบครัว ซึ่งเป็นข้อมูล เหตุการณ์ หรือการกระทำ
ใดที่ตรงกับครอบครัวของกลุ่มเป้าหมายในรอบปีที่ผ่านมา

ข้อมูลการประเมินครอบครัว	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีคนในครอบครัวว่างงาน หรือไม่มีรายได้ และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว				
2. มีคนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์/ใช้สารเสพติดและสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว				
3. มีคนในครอบครัวติดการพนัน/มีหนี้สิน และสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว				

ข้อมูลการประเมินครอบครัว	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. คนในครอบครัวมีพฤติกรรมนอกใจ (คู่สมรส) หรือระแวง หึงหวง				
5. มีคนในครอบครัวผูกขาดการตัดสินใจ หรือควบคุมกำกับ พฤติกรรมจนสมาชิกในครอบครัวรู้สึกถูกบีบบังคับ				
6. มีคนในครอบครัวที่อารมณ์ร้อน โมโห ฉุนเฉียว หงุดหงิดง่าย				
7. ในครอบครัวมีเด็กหรือเยาวชนที่เก็บตัว ไม่สูงส่งกับใคร จนรู้สึกเป็นปัญหา				
8. มีคนในครอบครัวมีปัญหาทางจิตที่เห็นได้ชัด หรือมีประวัติ เข้ารับการรักษาทางจิตเวช				
9. เป็นครอบครัวที่พ่อหรือแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง (ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว)				
10. ในครอบครัวมีพ่อเลี้ยง/แม่เลี้ยง ลูกเลี้ยง ลูกบุญธรรม				
11. ในครอบครัวมีบุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือป่วยเรื้อรัง				
12. คนในครอบครัวมีปากเสียงกัน หรือทะเลาะกัน เป็นประจำ				
13. มีคนในครอบครัวข่มขู่จะทำร้ายกัน				
14. คนในครอบครัวมีการทุบตี ทำร้ายร่างกายกันเป็นประจำ				
15. มีการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ				
16. เคยมีประวัติว่าผู้หญิงตั้งครรภ์ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว				
17. คนในครอบครัวเคยมีประวัติทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตาย				
18. อดีตสามีหรืออดีตภรรยา หรือบุคคลที่เคยมีความสัมพันธ์กัน ในครอบครัวมีพฤติกรรมคุกคาม ข่มขู่ ทำให้อับอาย/หรือมีการทำร้ายในลักษณะต่าง ๆ				
19. มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวจนต้องปรึกษากับคนอื่น ๆ เช่น คนในบ้าน ญาติ เพื่อนบ้าน หรือหน่วยงาน				
20. คนในครอบครัวเคยมีประวัติถูกกระทำความรุนแรงใน ครอบครัวจนต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล				
21. เคยมีการแจ้งเหตุการณ์กระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อ เจ้าหน้าที่ตำรวจ/เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ				
22. คนในครอบครัวต้องการความช่วยเหลือโดยการให้ มีเจ้าหน้าที่ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยเหลือเพื่อ แก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เมื่อเกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงในครอบครัว				

ภาคผนวก ค

จำนวนตัวอย่างของจังหวัดจังหวัดสมุทรปราการ อ่างทอง กำแพงเพชร
หนองบัวลำภู ศรีสะเกษ นนทบุรี สุราษฎร์ธานี ระนอง ชลบุรี และ
จังหวัดลำปาง

ตาราง จำนวนครัวเรือนตัวอย่าง ราย อบท.

จังหวัด/อำเภอ/ตำบลหรืออบท.			จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน ตัวอย่าง
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล/อบท.		
สมุทรปราการ	เมืองสมุทรปราการ	เทศบาลตำบลแพรกษา	14,307	
สมุทรปราการ	พระประแดง	ทรงคนอง	1,685	
สมุทรปราการ	บางป่อ	บ้านระกาศ	1,926	
รวม			17,918	
อ่างทอง	โพธิ์ทอง	เทศบาลตำบลร่มะสัก	1,494	
อ่างทอง	เมืองอ่างทอง	หัวไผ่	1,141	
อ่างทอง	โพธิ์ทอง	ยางซ้าย	1,878	
อ่างทอง	วิเศษชัยชาญ	เทศบาลตำบลบางจัก	2,555	
อ่างทอง	แสวงหา	จำลอง	896	
รวม			7,964	
กำแพงเพชร	คลองขลุง	วังแหม	3,966	
กำแพงเพชร	เมืองกำแพงเพชร	นาบ่อคำ	6,028	
กำแพงเพชร	ชาณุวรลักษบุรี	วังชะพลู	3,966	
กำแพงเพชร	คลองลาน	เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา	4,305	
กำแพงเพชร	โกสัมพีนคร	เพชรชมพู	1,727	
รวม			19,992	
หนองบัวลำภู	นากลาง	โนนเมือง1	741	
หนองบัวลำภู	สุวรรณคูหา	บ้านโคก	1,401	
หนองบัวลำภู	นากลาง	เทศบาลตำบลฝั่งแดง	2,897	
หนองบัวลำภู	นาวัง	วังปลาบ่อม	1,751	
หนองบัวลำภู	ศรีบุญเรือง	เทศบาลตำบลยางหล่อ	2,388	
หนองบัวลำภู	โนนสัง	ปางกุ	1,253	
หนองบัวลำภู	เมืองหนองบัวลำภู	โนนขมิ้น	1,567	
หนองบัวลำภู	สุวรรณคูหา	เทศบาลตำบลสุวรรณคูหา	2,598	
รวม			14,596	
ศรีสะเกษ	ไพรบึง	ดินแดง	1,166	
ศรีสะเกษ	กันทรลักษณ์	กุดเสลา	2,689	
ศรีสะเกษ	ปรางค์กู่	หนองเซียงทูน	2,013	
ศรีสะเกษ	กันทรารมย์	โนนสัง	1,655	
ศรีสะเกษ	ราชีไศล	หนองแค	1,935	
รวม			9,458	
นนทบุรี	เมืองนนทบุรี	บางไผ่	4,607	
นนทบุรี	เมืองนนทบุรี	บางรักน้อย	11,084	
นนทบุรี	เมืองนนทบุรี	เทศบาลเมืองบางศรีเมือง	11,105	
รวม			26,796	
สุราษฎร์ธานี	กาญจนดิษฐ์	ท่าทองใหม่	1,946	
สุราษฎร์ธานี	พระแสง	ไทรโสภา	1,908	
สุราษฎร์ธานี	กาญจนดิษฐ์	เทศบาลตำบลช้างซ้าย	3,430	
สุราษฎร์ธานี	ชัยบุรี	สองแพรก	1,775	
สุราษฎร์ธานี	พุนพิน	เทศบาลเมืองท่าข้าม	6,795	

จังหวัด/อำเภอ/ตำบลหรืออปท.			จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน ตัวอย่าง
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล/อปท.		
รวม			15,854	
ระนอง	เมืองระนอง	เทศบาลเมืองระนอง	7,725	
ระนอง	เมืองระนอง	หาดส้มแป้น	1,470	
ระนอง	ละอุ่น	เทศบาลตำบลละอุ่น	1,073	
ระนอง	ละอุ่น	บางแก้ว	1,767	
ระนอง	กระบุรี	เทศบาลตำบลน้ำจืด	1,777	
ระนอง	กระบุรี	น้ำจืดน้อย	1,103	
ระนอง	กะเปอร์	เทศบาลตำบลกะเปอร์	579	
ระนอง	กะเปอร์	บ้านนา	2,660	
ระนอง	สุขสำราญ	กำพวน	1,302	
ระนอง	สุขสำราญ	นาคา	1,425	
รวม			20,881	
ชลบุรี	สัตหีบ	เทศบาลตำบลนาจอมเทียน	1,603	
ชลบุรี	สัตหีบ	แสมสาร	2,421	
ชลบุรี	บ้านบึง	คลองกิว	5,808	
ชลบุรี	บ้านบึง	เทศบาลตำบลหนองซาก	5,924	
ชลบุรี	บ้านบึง	เทศบาลหนองข้าซาก	3,421	
ชลบุรี	หนองใหญ่	คลองพลู	1,404	
ชลบุรี	หนองใหญ่	เทศบาลตำบลหนองใหญ่	2,937	
ชลบุรี	บางละมุง	หนองปรือ	1,534	
ชลบุรี	บางละมุง	เทศบาลตำบลห้วยใหญ่	12,890	
ชลบุรี	เกาะจันทร์	ท่าบุญมี	3,528	
ชลบุรี	บ่อทอง	เกษตรสุวรรณ	2,151	
รวม			43,621	
ลำปาง	เมือง	กล้วยแพะ	2,413	
ลำปาง	เมือง	ชมพู	4,784	
ลำปาง	เมือง	ต้นธงชัย	1,934	
ลำปาง	เมือง	ปงแสนทอง	3,870	
ลำปาง	เมือง	พระบาท	1,474	
ลำปาง	เมือง	พิชัย	1,988	
ลำปาง	เมือง	เวียงเหนือ	905	
ลำปาง	เมือง	สบตุ๋ย	193	
ลำปาง	เมือง	นิคมพัฒนา	1,548	
ลำปาง	เมือง	บ่อแฮ้ว	1,775	
ลำปาง	เมือง	บ้านคำ	1,749	
ลำปาง	เมือง	บ้านเป้า	2,153	
ลำปาง	เมือง	บ้านแลง	1,777	
ลำปาง	เมือง	บ้านเสด็จ	2,975	

จังหวัด/อำเภอ/ตำบลหรืออปท.			จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน ตัวอย่าง
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล/อปท.		
ลำปาง	เมือง	บ้านเอื้อม	3,247	
ลำปาง	เมือง	พิชัย	1,816	
ลำปาง	แม่เมะ	แม่เมะ	2,301	
ลำปาง	แม่เมะ	จางเหนือ	1,506	
ลำปาง	แม่เมะ	นาสัก	1,536	
ลำปาง	แม่เมะ	สบป่าด	1,544	
ลำปาง	เกาะคา	เกาะคา	1,310	
ลำปาง	เกาะคา	ท่าผา	1,684	
ลำปาง	เกาะคา	นาแก้ว	2,310	
ลำปาง	เกาะคา	ลำปางหลวง	2,990	
ลำปาง	เกาะคา	ศาลา	1,235	
ลำปาง	เกาะคา	ไหล่หิน	1,624	
ลำปาง	เกาะคา	นาแสง	1,214	
ลำปาง	เกาะคา	ใหม่พัฒนา	1,319	
ลำปาง	เสริมงาม	ทุ่งงาม	2,373	
ลำปาง	เสริมงาม	เสริมซ้าย	2,175	
ลำปาง	เสริมงาม	เสริมกลาง	1,312	
ลำปาง	เสริมงาม	เสริมขวา	2,268	
ลำปาง	งาว	หลวงใต้	1,434	
ลำปาง	งาว	หลวงเหนือ	832	
ลำปาง	งาว	นาแก	1,023	
ลำปาง	งาว	บ้านโป่ง	1,658	
ลำปาง	งาว	บ้านร้อง	1,743	
ลำปาง	งาว	บ้านหวด	1,469	
ลำปาง	งาว	บ้านฮ่อน	1,300	
ลำปาง	งาว	ปงเตา	2,417	
ลำปาง	แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	911	
ลำปาง	แจ้ห่ม	บ้านสา	1,619	
ลำปาง	แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	1,464	
ลำปาง	แจ้ห่ม	ปงดอน	1,411	
ลำปาง	แจ้ห่ม	เมืองมาย	881	
ลำปาง	แจ้ห่ม	แม่สุก	2,136	
ลำปาง	วังเหนือ	วังเหนือ	1,114	
ลำปาง	วังเหนือ	ทุ่งฮั่ว	1,616	
ลำปาง	วังเหนือ	วังแก้ว	998	
ลำปาง	วังเหนือ	วังใต้	902	
ลำปาง	วังเหนือ	วังทรายคำ	1,149	
ลำปาง	วังเหนือ	วังทอง	1,637	
ลำปาง	วังเหนือ	วังเหนือ	842	

จังหวัด/อำเภอ/ตำบลหรืออปท.			จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน ตัวอย่าง
จังหวัด	อำเภอ	ตำบล/อปท.		
ลำปาง	เถิน	แม่มอก	1,401	
ลำปาง	เถิน	ลือมแรด	2,823	
ลำปาง	เถิน	เวียงมอก	2,503	
ลำปาง	เถิน	นาโปลัง	1,450	
ลำปาง	เถิน	แม่ถอด	1,830	
ลำปาง	เถิน	แม่วะ	1,506	
ลำปาง		แม่พริก	พระบาทวังตวง	922
ลำปาง		แม่พริก	แม่ปู	1,001
ลำปาง		แม่พริก	ผาปิ้ง	409
ลำปาง		แม่พริก	แม่พริก	1,808
ลำปาง		แม่ทะ	นาครัว	2,956
ลำปาง		แม่ทะ	ป่าตัน	1,355
ลำปาง		แม่ทะ	แม่ทะ	1,846
ลำปาง		แม่ทะ	สันดอนแก้ว	1,183
ลำปาง		แม่ทะ	ดอนไฟ	1,464
ลำปาง		แม่ทะ	บ้านกิว	1,449
ลำปาง		แม่ทะ	วังเงิน	1,273
ลำปาง		แม่ทะ	หัวเสือ	1,938
ลำปาง		สบปราบ	สบปราบ	1,284
ลำปาง		สบปราบ	นายาง	1,392
ลำปาง		สบปราบ	แม่กัวะ	1,490
ลำปาง		สบปราบ	สมัย	1,916
ลำปาง		ห้างฉัตร	เมืองยาว	2,668
ลำปาง		ห้างฉัตร	ห้างฉัตร	2,307
ลำปาง		ห้างฉัตร	แม่สั่น	1,202
ลำปาง		ห้างฉัตร	เวียงตาล	2,449
ลำปาง		ห้างฉัตร	หนองหล่ม	1,512
ลำปาง		เมืองปาน	เมืองปาน	1,541
ลำปาง		เมืองปาน	แจ้ซ้อน	2,378
ลำปาง		เมืองปาน	ทุ่งกวาว	2,663
ลำปาง		เมืองปาน	บ้านขอ	2,240
รวม			146,017	

หมายเหตุ จังหวัดลำปางมีการบูรณางานร่วมกับสำนักงานสถิติจังหวัด